

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE—DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—ECONOMIE POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVIOL, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MIOȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
SECRETAR DE REDACȚIE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Audiența de instalare a noilor președinți la Curtea de Casație, JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — Curtea de apel din Iași, Secția II. — Stare de război. — Relațiuni comerciale cu supuși inamici. — Interdicțiune. — Dacă se aplică și actelor civile (Minist. Public și Anton Urziceanu cu Maria Stroe).

Judecătoria rurală Pucioasa. — Acțiune posesorie. — Văduvă de război. — Drept succesoral. — Sezină (Asineta M. Panțuroiu cu Safta N. Panțuroiu și alții).

Instalarea noilor președinți la Curtea de Casație

În zilele de 25 Februarie și 11 Aprilie, Înalta Curte de Casație s'a întrunit în secțiuni-uite pentru instalarea d-lor Oscar N. Nicolescu și G. D. Tăslăoanu ca președinți la secțiunile II și III în locul d-lor G. Stoicescu și C. Marinescu, retrași pentru limita de vîrstă.

Deși în întârziere, ne facem o datorie a publica azi cuvântările rostite cu această ocaziune, cuvântări cari sunt consacrate solemnă a meritelor înalților magistrați atinși de inexorabila limită, cum și a celor chemați a-i înlocui.

Cuvântarea d-lui Prim-Președinte Victor Râmniceanu la instalarea d-lui președinte Oscar N. Nicolescu

Onorate coleg,

Înaintarea d-voastră ca președinte al Sect. II-a o primim cu o sinceră bucurie. Ați condus aproape 12 ani Curtea de apel din București cu distincțiune și cu un tact desăvârșit, dând dovezi de o activitate puțin obicinuită și de o întinsă cultură juridică. Această înaintare o considerăm ca o dreaptă recompensă a frumoaselor d-voastră calități, al căror elogiu meritat am avut deja onoarea și plăcerea să îl fac tot din acest loc cu ocaziunea intrării dv. în această Înaltă Curte.

Vă felicit călduros, fiind sigur că secțiunea II va fi presidată ca și în trecut, că cu concursul eminentilor colegi cari vă înconjură, această secțiune cu puteri mai mari ca secțiunile civile, își va îndeplini cu cel mai mare succes misiunea ei extrem de importantă și că va fi o garanție neclintită pentru asigurarea ordinii sociale, a drepturilor și libertății individuale.

Permiteți-mi să exprim o simpatică amintire distinsului d-voastră predecesor, pe care în retragerea sa îl însoțește regretele unanime ale întregii Curți. Cum nu l'am regreta? Ca magistrat a avut un singur crez: conștiința datoriei în gradul cel mai înalt. De o exactitate rară, n'ași exagera afirmând că nu i-am cunoscut nici o lipsă de la serviciu; ori ce deciziune de o importanță oare-care era revăzută sau redactată de d sa; extraordinara sa putere de muncă a pus-o toată pentru bunul mers și reputațiunea acestei Înalte Curți. A avut un singur scop: respectul legii și triumful legalității; o singură pasiune: cultivarea științei ca să fie în curent cu progresele ei și cu problemele sociale cari se agită.

Ca coleg, l'am apretiat cu toții, răbdător, de o bunătate și delicatete nemărginită, fără ură sau invidie, sentimente vulgare care înjosesc pe om, n'a avut cu noi cu toții decât cele mai perfecte raporturi de cordială confraternitate.

D-sa va fi socotit în numărul aceluia cari au ilustrat magistratura noastră, cu cari ne mândrim și cari pot să servească de model membrilor cari o compun.

După un atât de lung serviciu la altarul justiției, căreia a dat tot tributul său de muncă, de probitate, de o viață exemplară și modestă, a trebuit să părăsească magistratura cu grija zilei de mâine.

Ne abținem a exprima reflecțiunile pe cari ni le sugerează retragerea sa în aceste condițiuni, de teamă să nu sufere demnitatea sacerdotului cu care magistrații sunt învestiți, să ne mărginim dar a trimite distinsului nostru coleg onoritic, care de curând ne-a părăsit, salutul și expresiunea sentimentelor noastre de simpatie, de înaltă considerațiune și de amicitie

*Cuvântarea d-lui Procuror General N. Procopescu
Onorată Inalte Curte,*

Parchetul acestei Curți prin noi se asociază la regretele pe care Onor. nostru Prim-Președinte le a exprimat pentru retragerea d-lui C. Stoicescu, fost președinte la secțiunea II a acestei Curți. Regretele noastre ale tuturilor foștii săi colegi sint împărtășite cred de toți cei cari se interesează de bunul mers al distribuirii dreptăței, căci Stoicescu în întreaga sa carieră a fost preotul justiției care nu s'a abătut de la ceea ce se cere unui bun magistrat.

Fire blândă și delicată, jurisconsult desăvârșit, în curent cu tot ce este progres și lumină, muncitor iără preget, Stoicescu a fost pentru colegii săi, pentru avocați și impricinați președintele ideal, ale cărui lumini nu puțin au contribuit la ridicarea tot mai mult a prestigiului acestei Curți.

Sint sigur că dacă cîndva se va scri o antologie juridică, deciziunile redactate de dînsul—și sint foarte multe aceste deciziuni—și rezumatele dezbatelor ce făcea ca președinte la Curțile cu jurați, vor ocupa cu cinste un loc în această lucrare și vor servi ca modele pentru magistrați și avocați.

Dacă Curtea pierde un membru de mare valoare trebuie să ne consolăm cu ideea că cariera juridică a lui Stoicescu nu s'a încheiat prin punerea sa la retragere pentru limita de vîrstă, căci magistratul de azi va fi mâine eminentul avocat care de la bară, cu dialecteca sa convingătoare și talentul său de a expune clar și frumos, ne va împărtăși cu luminile pe care ni le-a dat până acum ca magistrat.

Domnule Prim-Președinte, Onor. Inaltă Curte, în locul d-lui Stoicescu a fost înaintat d-l Oscar Nicolescu a cărui instalare Curtea o sărbătorește azi cu deosebită satisfacție. D-l Oscar Nicolescu este cunoscut de noi toți ca unul din cei mai eminenți magistrați. În lunga sa carieră, dar mai cu seamă ca Prim-Președinte la Curtea de Apel din București, în care calitate a prezidat pe foarte mulți dintre noi, Oscar Nicolescu s'a distins prin cunoștințele sale juridice și prin tactul și distincțiunea cu care a condus Curtea aproape 12 ani. Desigur că d-l Oscar Nicolescu va aduce acestei Curți aceleași importante servicii pe care le-a adus Curței de Apel din București ca prim-președinte. Pentru toate aceste eminente însușiri Parchetul Curței are o mare satisfacție pentru această înaintare și asigură pe noul președinte de dragostea și de tot concursul său.

Cuvântarea d-lui D. Dobrescu, decanul Baroului

Domnule Prim-Președinte,

Baroului Capitalei, iau parte din toată
ea de astăzi, în care Curtea de

Casație se feliță pentru înaintarea unuia din membrii ei cei mai distinși. Sărbătoarea d-v. este și sărbătoarea Baroului, întrucât profesiunea noastră depinde și este legată de triumful magistraților de elită, pentru că noi trăind din apărarea dreptăței, știm oă dreptatea nu se capătă de cât la magistrații dreți.

Pe D-v., Domnule Președinte, am avut ocaziunea să vă felicităm foarte des pentru deseale d-v. înaintări, însă noi ne-am obicinuit cu ele, pentru că eram obișnuiți de mult cu meritele d-v. de magistrat ales, care vă semnalau pentru aceste înaintări.

Devotamentul și abnegațiunea cu care d-v. profesați magistratura, în aceste timpuri în care ea este lăsată într'o condannabilă părăsire, pune și mai mult în evidență că în țara noastră, în care ne lipsesc toate, avem cel puțin o magistratură pe care putem conta și că atunci, când în anarhia generală ne întrebăm cu îngrijorare: ce ne-a mai rămas? putem răspunde cu hotărâre: ne-a mai rămas magistratura.

D-v. Domnule President, sunteți un simbol al acestei profesiuni eroice, care știe să vadă și știe să caute justiția ideală, chiar atunci când trebuie să lupte cu toate lipsurile morale și materiale și care nu este descurajată în idealismul ei de această generală epilepsie a banului, care desorganizează tot și conrupe toate. D-v. magistrații de astăzi, pe lângă mândria meritelor personale pe care le aveți, veți avea totdeauna mândria că ați fost magistrați în timpul de după marșele război, atunci când cu eroismul profesiunii d-v. și cu toate suferințele d-v. morale și materiale, ați scăpat țara de o completă desorganizare și decadentă.

Domnule Prim-Președinte, Baroul Capitalei se asociază de asemenea la regretele pe care le exprimați d-v. pentru retragerea din magistratură a d-lui President Stoicescu, pe care noi avocații l'am apreciat dupe toate marșele lui merite și așa cum știe să aprecieze Baroul pe adevărații magistrați de rasă.

Romanii spuneau că jurisprudența este: *divinarum humanorumque rerum scientia iusti atque iniusti notitia*, adică spuneau că jurisconsultul trebuie să poseadă toată știința umană și divină a timpului său, pentru ca în judecata lui să aibă în vedere orizonturile largi ale unei justiții care se ridică d'asupra timpului, d'asupra locului și d'asupra generațiilor.

Această definițiune se poate foarte bine aplica jurisconsultului Stoicescu, care, pe lângă cunoștințele lui de jurist desăvârșit, posedă și cultura largă și variată a științei și filosofiei timpului său care dă aripi largi magistraturei.

Dacă d-v. vă arătați regretul pentru plecarea d-lui Stoicescu din magistratură, noi ne consolăm cu credința că pleiada magistraților de rasă nu s'a ter-

minat. In acelaș timp, dupe cum soarele apune undeva, pentru ca să răsară în altă parte, noi avem mândria de a fi înscris pe d-l Stoicescu în Baroul nostru, și suntem convinși că, după cum a onorat profesiunea d-v., el va ști să onoreze și corpul nostru care l'a primit.

Răspunsul d-lui Președinte Oscar Nicolescu

*Domnule Prim-Președinte,
Domnule Procuror General,
Onorată Inaltă Curte,*

Vă rog din toată inima a primi expresiunea profunde mele gratitudini pentru măgulitoarele cuvinte de cari v'ați servit ca să-mi reînouiți sentimente ce mi sunt atât de prețioase. Intrat de curând în mod efectiv în această Curte, unde domnește o caldă atmosferă prin afectuoasa colegialitate ce există între membrii săi, m'ați onorat cu amicitia și cu buna voință d-voastră. Vă rog să credeți că veți găsi în mine, în totdeauna, aceiași prietenie sinceră precum și aceiași dragoste de adevăr și dreptate de care d-voastră sunteți atât de adânc pătrunși.

Am fericirea, Domnule Prim-Președinte, că sunteți d-voastră care prezidați solemnitatea depunerii jurământului meu pentru înalta funcțiune ce mi s'a făcut cinstea de a mi se încredința. Nu voi uita nici odată că d-voastră m'ați călăuzit la începutul funcțiunii mele de judecător. Numit membru de ședință la Tribunalul Ilfov, secțiunea II, unde erați președinte, d-voastră, cu bunătatea, afabilitatea și răbdarea neintrecută ce vă caracteriză și ce posedați pe lângă cele alte virtuți profesionale cu cari sunteți admirabil înzestrat, m'ați inițiat în greaua noastră misiune, arătându-mi cum principiile de drept a căror singură cunoștință nu este suficientă pentru a a fi un bun judecător — trebuie puse în acțiune, adică aplicate la faptele infinite de variate ale vieții reale; cari sunt normele, regulile, firul conducător în judecarea unei cauze, pentru a nu te perde în dedalul de fapte și în complexul de dovezi pro și contra administrate de părți, și a-ți putea forma convingerea; cari sunt limitele ce puterea suverană de apreciere a judecătorului nu trebuie să depășească spre a deveni pur capriciu sau voință arbitrară; cu un cuvânt, m'ați inițiat în știința magistratului care îl învață cum să cerceteze un litigiu și să găsească adevărul și, prin urmare, dreptatea ce trebuie dată aceluia care o are și o reclamă. Judițioasele d-voastră observațiuni, excelentele consilii ce mi-ați dat, mi-au fost de un mare folos în cariera mea. De aceea, este de datoria mea, ca și în această ocaziune, să vă aduc justul omagiu al viei și înalterabilei mele recunoștințe.

Domnilor, veneratul și iubitul nostru președinte, d-l Stoicescu, se retrage din mijlocul nostru fiindcă așa

prevede legea pentru limita de vârstă, o lege care prin caracterul ei obligatoriu și absolut, nefăcând nici o distincțiune, primește la noi, în fapt, o aplicare din cele mai regretabile, de oarece atinge magistrați față de cari nu există considerațiunile ce legiuitorul a avut în vedere edictând legea și cari se bucură de o vigoare fizică deplină și de forțe intelectuale încă în toată splendoarea lor. D-l Stoicescu era unul dintre cei mai eminenti magistrați ai țării. Posedând atât cunoștințe superioare de drept, cât și o întinsă cultură generală, un spirit eminent juridic și pătrunzător, permițându-i a deslega cu ușurință cele mai grele probleme supuse judecății sale și a descoperi în textele obscure sau îndoiioase ale legii adevărata intențiune a legiuitorului și scopul ce a urmărit, precum și o putere de argumentare convingătoare; având, pe lângă acestea, un caracter de o integritate recunoscută, de o delicateță extremă, atât de mult apreciată în discuțiunile noastre profesionale ca și în raporturile colegiale, un cult pentru profesiunea sa pe care o exercita cu autoritate morală și devotament deplin, d-l Stoicescu a parcurs în mod strălucit lunga sa carieră de magistrat.

Regretând adânc cu toții că ne despărțim de d-sa în lucrările noastre zilnice, unde ne făcea să profităm de bogăția cunoștințelor și a experienței sale, îi vom păstra în totdeauna în inima noastră stima și iubirea ce ne-au inspirat meritele și calitățile sale alese.

Domnule Decan,

Sunt foarte mișcat de cuvintele bine voitoare ce mi-ați adresat și vă aduc vile mele mulțumiri. Magistratura și baroul tind la acelaș scop. Rolul avocatului este tot atât de important ca și al magistratului, căci d-voastră contribuiți la distribuirea justiției, la interpretarea legilor și la formarea jurisprudenței, care este, după cum s'a zis, comentariul viu și progresiv al legilor.

Trebue să constatăm cu o deosebită satisfacțiune pe de o parte, că în această colaborare necesară a baroului cu magistratura au existat în totdeauna cele mai cordiale raporturi, și, pe de altă parte, că baroul nostru cu talentele remarcabile ce-l compun, și cu modul conștiințios cum membrii săi apără la bara justiției interesele imortalelor, se găsește la înălțimea baroului din țările mari, din țările cu o cultură mai veche ca a noastră.

*Cuvântarea d-lui Prim-Președinte Victor Romaniceanu
la instalarea d-lui G. D. Tăslăoanu*

ca președinte la secția III.

Domnilor,

După o lungă și frumoasă carieră de aproape 45 ani, colegul nostru Const. Marinescu ne-a părăsit, atins de legea asupra limitei de vârstă.

Încă un valoros magistrat care mărește numărul celor loviți de aceeași lege. Toți sunt o vie dovadă cât de șubredă este considerațiunea care a servit de bază acestei legi. În adevăr, pe tuți îi vedem desvoltând o energie rodnică în diferite direcțiuni de activitate, desmintând în modul cel mai elocuent presupțiunea care se pretinde că justifică această lege.

Nu putem decât să regretăm că aceste energii, aceste prețioase experiențe și întinse cunoștințe, din cauza legii pentru limita de vârstă sunt utilizate aiurea, în loc să fie puse spre cel mai mare folos în serviciul justiției, azi mai ales când țara noastră mărită suferă de o adevărată penurie de magistrați, cu deosebire la Curtea de Casație unde precedentele, tradițiunea trebuie să joace un rol principal, această tradițiune nu se poate conserva decât într'un corp care să se reînnoiască parțial și cu încetul, pentru ca vechii membri să poseadă destulă influență pentru a rezista la tendințele noi.

În acest scop s'a făcut divisiunea Inaltei-Curți pe secțiuni, fie-care cu competența limitată, rotațiunea a fost părăsită, revenindu-se la permanența secțiunilor, și tot pentru atingerea acestui scop limita de vârstă, deși după legea noastră este mai mare pentru Curtea de Casație, credem că ar fi util să fie încă mărită, cum este în cele mai multe state, care au o asemenea instituțiune și la cari această limită este fixată la 75 ani.

Revenind la colegul nostru onorific, nu putem decât să-i spunem că aducerea aminte a frumoasei sale cariere, integritatea și demnitatea sa, susținută cu o statornicie învariabilă, îi va asigura credincioasa amiciție a colegilor săi și înalta stimă a tuturor, stimă care este suprema favoare a virtuții.

Domnule President,

Imi aduc aminte cu plăcere de timpul când presidați trib. Putna, unde am avut onoarea să vă cunosc. Simțeam o mare bucurie văzând de cât respect erați înconjurat atât de colegii d. v. cât și de întreaga societate de acolo. Un adevărat concert de simpatii și de elogi vi se aduceau. Rîndueala și buna ordine în lucrările tribunalului, conduita d. v. sub toate raporturile plină de demnitate și de blândețe în acelaș timp, înțelepciunea judecăței d. v., toate explicau încrederea desăvârșită și înalta stimă de care vă bucurați. Din însărcinările ce aveam de a presida jurații, ne întorceam din Focșani la reședința Curței de apel aducând cu noi cele mai frumoase impresiuni și simțeam o mândrie în sufletul nostru văzând ridicându-se astfel prestigiul și demnitatea magistraturei, această carieră atât de dificilă mai ales prin virtuțile pe cari le cere și căreia am închinat vieța noastră întreagă.

Aceasta, iubite coleg, nu este numai o apreciere a mea personală, era sentimentul unanim al tuturor celor ce compuneam pe aceea vreme Curtea din Galați, din cari mulți ne regăsim astăzi la această Înaltă Curte.

Au trecut de atunci mai mult de trei-zeci de ani și încă nu s'au șters frumoasele amintiri ce ați lăsat în localitate, apoi ca prim-președinte al trib. Covur-lui, consilier la Curtea din Galați, prim-președinte al aceleiași curți, pretutindeni ați rămas acelaș, tot atât de stimat și respectat, menținând totdeauna armonia între colegi și bunul renume al acelei Curți.

În Curtea de Casație sunt mai mult de zece ani decând funcționați la secțiunea a treia, astfel că lucrările acestei secțiuni, atât de variate prin diferitele legi speciale ce sunt de aplicat, vă sunt familiare, iar prin dese schimbări de presidenți ce împrejurările au făcut să se producă la acea secțiune, d. v. ați condus lucrările respective dând dovezi de o esac-titate esemplară în serviciu, ocupându-vă de aproape între altele, cu redactarea decisiunilor, această lucrare pe care eu o consider de o importanță capitală mai ales la Curtea de Casație. În adevăr, decisiunile noastre trebuie să se impună nu numai pentru că emană de la suprema instanță judecătorească, dar mai cu seamă ele trebuie să convingă prin tăria argumentelor ce le servă de fundament, prin claritatea și prin îngrijirea cu care sunt redactate, numai astfel vor putea avea autoritatea de care trebuie să se bucure, pentru ca să asigurăm interpretarea uniformă a legii, care este însăși rațiunea de a fi a acestei Inalte Curți.

De aceia sunt sigur că sub conducerea d. v. cu tactul, dorul de muncă și interesul deosebit ce puneți pentru bunul mers al serviciului, calități cari vi sunt recunoscute de toți și în întâiul rând de colegii din secțiunea pe care sunteți chemat a o presida, această secțiune își va îndeplini ca și până acum cu cel mai mare succes înalta misiune ce are și delicatele atribuțiuni ce-i sunt conferite.

Vă felicit cu toată afecțiunea pentru înaintarea d. voastră.

Cuvântarea d-lui Procuror General N. Procopescu

Nedreapta lege a punerii la retragere a magistraților pentru limita de vîrstă, a privat încă odată Curtea de un distins magistrat în plină putere de muncă.

D-l. C. Marinescu, președinte la secțiunea III a acestei Inalte Curți, își încheie cariera, prin aplicarea acestei legi, după ce mai bine de 40 ani și a consacrat toată activitatea în cercetarea adevărului. În locul d-sale a fost înaintat colegul nostru Dumitru Tâslaoanu. Parchetul acestei Curți, prin noi, își exprimă deplina sa satisfacțiune pentru această me-

ritată înaintare, care după cum ne-a spus și onorabilul nostru prim-președinte, este în sentimentul încreșterii Curții. Eminent și sirguitor magistrat, d-l Tăslăoanu a sfințit în totdeauna locul pe care l-a ocupat în magistratură.

Colegi, avocați și împrișinați își aduc aminte cu plăcere de activitatea distinsă dezvoltată de d-l Tăslăoanu ca președinte la tribunalul Putna, iar mai târziu ca consilier și prim-președinte la Curtea de Apel din Galați. Aceiași activitate i-am constatat-o noi ca Consilier la secțiunea III a acestei Curți, unde în timp de aproape 12 ani, a dobândit o pregătire specială pentru judecarea recursurilor ce sînt de competența secțiunii pe care este chemat a o prezida.

Judecători cu priceperea și experiența d-lui Tăslăoanu sînt de un real folos Curții, care pe lângă atribuțiunile de Înaltă Curte de Casație și Justiție mai are și căderea foarte delicată de a reacționa contra abuzurilor ce s'ar săvârși printr'un act administrativ de autoritate și de a se pronunța cu mai multă autoritate decît celelalte instanțe judecătorești asupra constituționalității intrinsece a legilor, chestiune care a fost și poate va mai fi adusă în judecata Curții, mai cu seamă că, după dezbateri care au avut loc în Cameră și Senat, se pare că legiuitorii noștri de azi nu prea sînt fixați asupra caracterului actualelor adunări, prin urmare nici asupra competenței lor.

În vederea calităților distinsului nostru coleg și speranțelor ce se pun în colaborarea d-sale, Parchetul Curții prin noi îi aduce cele mai sincere felicitări și îl asigură de tot concursul său.

Răspunsul d-lui președinte G. D. Tăslăoanu

Domnule Prim-Președinte,

D-le Procuror General,

D-le Decan,

Domnilor,

Mulțumesc din toată inima d-lui Prim-Președinte al acestei Înalte Curți pentru frumoasele cuvinte ce mi-a adresat; elogiile care mi s'au adus, văzute prin prizma unei îndelungate colegialități și prietenii, sînt mai presus de cît miclele și puținele mele calități, mi s'a umplut însă sufletul de mulțumire văzând în ele simpatia cu care această Înaltă Curte, prin cel mai demn reprezentant al ei, primește numirea mea în postul ce mi s'a încredințat. Mulțumesc de asemenea d-lui Procuror General și d-lui Decan.

D-lor, înainte de a ocupa noul scaun în această Înaltă Curte, am o scumpă datorie de îndeplinit: a aduce omagiile mele eminentului magistrat Const. Marinescu, predecesorul meu, care timp de 41 de ani a ilustrat magistratura, aducând servicii reale

și numai neertătoarea limită de vîrstă l'a scos din mijlocul nostru în puterea activității sale, fi urez viață îndelungată cu sănătate.

D-lor, cu această ocaziune nu mă pot opri de a vă arăta că ridicarea mea la această demnitate n'o dătoresc atît modestelor mele merite, cît mai mult muncii și activității ce timp de 40 ani am consacrat magistraturei și vă pot încredința că și pe viitor voi închina toată munca mea pentru propășirea ei, și n'am cuvinte destul de puternice spre a îndemna pe acei cari îmbrățișează această carieră să nu se mulțumească numai cu cunoștințele căpătate pe băncile Universității, căci principiile învățate acolo nu sînt de ajuns, știința dreptului, mai mult de cît alte științe progresează, evoluează după timp și împrejurări; cîte prefaceri n'au adus și nu va aduce îngrozitorul război prin care am trecut? De aceia trebuie să ne ținem în curent cu tot ce se lucrează pe terenul juridic și să fim cu luare aminte la tot ce se spune la bară, căci jurisconșulții cari se perindează acolo ne ajută mult pe noi judecătorii în soluțiunile juridice ce dăm, luminându-ne calea—și aici este locul a le aduce mulțumirele mele cele mai sincere pentru ajutorul ce mi-au dat în lunga mea carieră; tot odată d-lor, nu trebuie să uităm că magistratura nu este și nu trebuie să fie propriu zis o carieră, ci mai mult un apostolat, acei cari se devotează ei trebuie să dea mai mult de cît să ceară avînd mîngăerea că sacrificiile lor vor servi pentru înălțarea și înflorirea iubitei noastre patrii, mărîtă prin devotamentul scumpului nostru suveran și bravei armate.

JURISPRUDENȚA ROMANA

CURTEA DE APEL DIN Iași, Secțiua II-a.

Audiența dela 29 Martie 1921

Președenția d-lui M. D. Patron, președinte

Ministerul Public și Anton Urziceanu cu Maria Stroe

STARE DE RĂZBOIU.—RELATIUNI COMERCIALE CU SUPUȘII INAMICI.—
INTERDICȚIUNE.—DACĂ SE APLICĂ ȘI ACTELOR CIVILE.—ART. 1.
ȘI 3 L. DIN 22 DECEMBRIE 1916.

Cu toate că legiuitorul în art. 1 din legea de la 22 Decembrie 1916, care interzice orice relațiuni comerciale cu supușii statelor inamice, întrebuintează expresiunea «operațiune comercială» totuși această interzicere se extinde și la actele civile încheiate cu supușii acestor state, astfel că nici o operațiune, de nici un fel, nu poate fi încheiată cu supușii statelor inamice.

No. 32.—Admise apelurile făcute de către primul-procuror al Trib. Bacău și Anton Urziceanu în calitate de sechestrul al averii defunctului Hertzel Grünberg în contra ordonanței No. 11.092 a primului președinte al Tribunalului Bacău, în proces cu Maria Stroe.

Curtea,

Având în vedere apelurile declarate de către d-l Prim-Procuror al Trib. Bacău și Anton Urziceanu, în calitate de administrator-sechestrul al averii def. Hertzel Grünberg, supus Austro-Ungar, în contra ordonanței No. 11.092 din 17 Decembrie 1920 dată de d-l Prim-Președinte al Tribunalului Bacău, apeluri conexe prin jurnalul No. 152 din 18 Februarie 1921.

Văzând că prin zisa ordonanță s'a respins cererea administratorului-sechestrul Anton Urziceanu, de a se declara anulată vânzarea imobilului situat în Bacău, str. Berăriei No. 40.

Văzând că din lucrări se constată că prin procesul-verbal din 8 Decembrie 1916, dresat de d-l Prim-Procuror al Trib. Bacău, averea mobilă și imobilă a supusului Austro-Ungar Hertzel Grünberg a fost pusă sub sechestrul, care a fost menținut prin ordonanțele prezidențiale No. 607/917 și 861/919 fiind numit administrator sechestrul apelantul Anton Urziceanu. În inventarul întocmit cu acea ocaziune a fost trecut și imobilul situat în str. Berăriei No. 40, care după moartea lui H. Grünberg a fost vândut de moștenitorii acestuia intimatului Maria Stroe cu actul aut. la No. 1147/920 de Trib. Bacău, secția I-a, vânzare a cărei anulare se cere.

Având în vedere că d-l Prim-Președinte prin ordonanța apelată se întemeiază, pentru a respinge cererea de anulare, pe dispozițiunile art. 1 și 3 din legea relativă la supușii statelor cu care România se găsește în stare de război și bunurile acestora, publicată la 22 Decembrie 1916, și conchide că potrivit acestor texte sunt oprite și ca urmare declarate nule numai operațiunile comerciale iar nu și actele civile încheiate cu supușii acestor state.

Că, într'adevăr, legiuitorul în art. 1 din cap. I care se ocupă de interzicerea relațiilor comerciale cu supușii statelor inamice, întrebuițează expresiunea «operațiune comercială» care la prima vedere și fără un examen amănunțit, ar putea da loc la înlăturarea actelor civile.

Având în vedere că deși, în principiu, un text clar nu poate fi ocolit sub cuvânt de a i se pătrunde spiritul, totuși în regulile de recomandare a interpretării legilor se admite că spiritul trebuie să aibă preferință asupra textului, când este dovedit că acesta nu exprimă adevăratul gând al legiuitorului, că deci chiar dacă expresiunea de „operațiune comercială” ar putea avea înțelesul limitat de act comercial, încă o interpretare este posibilă, cu atât mai

mult într'o lege excepțională, creată în grabă sub presiunea împrejurărilor și fără pregătirea obicinuită dată legilor ordinare.

Că, pentru aceasta, este absolut necesar a nu mărgini chestiunea la aplicațiunea literală a unui text isolat, ci a examina în întregime legea care-l conține, izvoarele ei, motivele care au determinat-o și principiile pe care se reazemă.

Având în vedere că în timp de război și în scop de conservare statele beligerante au interes de a lua măsuri de apărare militară, politică și economică în contra statului inamic și ca urmare dreptul de a împiedica operațiunile de orice natură ce ar putea da acestuia sau supușilor săi mijloace de îmbogățire care ar mări puterea lor de rezistență.

Că acest scop de conservare ar fi numai într'o neînsemnată măsură atins, dacă prohibițiunea de a contracta s'ar mărgini numai la actele de natură comercială.

Că, după principiile dreptului internațional public, declarațiunea de război produce efecte asupra tuturor raporturilor dintre particulari, cărora li se interzice de a avea vre-o legătură de drept cu naționali statelor inamice și orice contract de orice natură încheiat între aceștia este socotit inexistent.

Că, aceste principii, bazate pe motivele arătate, au determinat statele în războiul trecut să creeze legi care interzic relațiunile dintre naționali și supușii statelor inamice și lovesc pe aceștia de incapacitatea de a contracta, de a administra și a se folosi de bunurile lor.

Având în vedere că o asemenea măsură a fost luată în Franța prin decretul din 27 Septembrie 1914, care de și intitulat «decret relatif à l'interdiction des relations commerciales» a fost aplicat fără distincțiune tuturor actelor comerciale și necomerciale, — pentru care erau aceleași motive de interdicțiune, dat fiind scopul legii și nici o rațiune care să justifice excepțiunea în favoarea celor din urmă.

Că, legiuitorul român, pentru aceleași motive de apărare, a creat legea din 22 Decembrie 1916 care poartă și ea titulatura «Despre interzicerea relațiilor comerciale cu supușii statelor inamice», identică cu aceea a decretului francez de la care necontestat s'a inspirat, după cum reesă din apropierea diferitelor texte;

Că din nici o dispozițiune nu resare voința legiuitorului român de a permite încheierea actelor civile, care constituind o mărginire a principiilor de drept internațional și a acelor din decretul dela care s'a inspirat, ar fi trebuit prevăzută printr'un text expres de lege.

Că, astfel fiind, rezultă că înlocuirea cuvântului „commerce” din art. 1 a-l decretului din Franța, cu

expresiunea „operațiune comercială“ din acelaș articol al legii noastre, s'a făcut numai printr'o neobservare a înțelesului cuvântului francez și în contra intențiunii legiuitorului.

Având în vedere că această interpretare este confirmată și de art. 5 din aceeaș lege, care dispune de a fi pușe sub sechestru și administrate prin justiție bunurile mobiliare și imobiliare a supușilor statelor inamice; că, în același scop unic de apărare, legiuitorul a creat pentru aceștia o incapacitate de a-și administra bunurile lor, pe care prin măsura sechestrului le-a lovit de indisponibilitate în scopul conservării lor.

Că, din aceasta apare evident imposibilitatea înstrăinării acestor bunuri, căci într'altfel dispozițiunea de mai sus ar rămâne adeseori fără efect, putând fi nesocotită prin înstrăinarea bunurilor sechestrate, rezultat manifest contra intențiunii legiuitorului.

Că la acest rezultat, de a se înlătura dispozițiunea din art. 5 s'ar ajunge și în specie prin validarea vânzării, intrucât se stabilește că intimații cumpărători sunt români,

Având în vedere că interpretarea largă a prohibițiunii de a contracta mai reese și din art. 12 al. 3 din aceeași lege care dă controlorilor instituți prin acest text în special însărcinarea de a veghea ca persoanele sau societățile vizate prin lege să nu facă nici un fel de operațiune, fără distincțiune, cu supușii statelor inamice, iar art. 29 creiază chiar sancțiuni penale pentru ori cine va face o plată, sau va executa vre'o obligațiune de orice natură față de supușii acestor state.

Având în vedere că dacă vre-o îndoială ar mai fi rămas asupra întinderii articolului 1, ea a fost înlăturată prin decretul-lege No. 3617 din 10 Decembrie 1918 pentru interpretarea legii de mai sus și în care se arată că prin cuvintele „operațiune comercială“ trebuie să se înțeleagă actele sau contractele de înstrăinare sau constituire de ori ce fel de drepturi făcute cu inamicul sau cu supușii lui. E adevărat că acest decret se pare a fi fost creat în scopul de a explica înțelesul cuvintelor „supus inamic“, dar cu această ocaziune el face o îndoită interpretare lămurind și sensul expresiunii „operațiune comercială“ din articolul 1 al legii la care se referă.

Este de reținut încă și faptul că acest decret interpretativ, căruia de altfel nu se aplică principiul neretroactivității, exista la data încheierii contractului de vânzare.

Că, din motivele expuse, și din combinarea diferitelor texte, se stabilește deci, că nici o operațiune, de nici un fel, nu poate fi încheiată cu supușii sta-

telor inamice. aceasta fiind singura interpretare conform cu scopul urmărit de legiuitor.

Că, prin urmare, apelurile fiind întemeiate, cată a fi admise.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Consilier D. Cihodariu, în unire cu concluziile d-lui procuror, admite apelurile, etc.

Semnați: M. D. Patron, D. Cihodaru, C. Vărgolici, D. G. Lupu, N. N. Gane.

JUDECATORIA OCOLULUI RURAL PUC OASA

Audiența dela 20 Aprilie 1921

Jude-autor Nic. N. Constantinescu

Asineta Ion Nică Nicolae Panțuroiu, văduvă de războiu, cu Safta Nică Panțuroiu și alții.

ACIUNE POSESORIE. — DREPTUL VĂDUVEI DE RĂZBOI ÎN AVEREA SOȚULUI MORT SUB DRAPEL. — DACĂ ESTE MOSTENITOARE SEZINARĂ SAU TREBUE SĂ CEARĂ TRIMITEREA ÎN POSESIE CONFORM ART. 653 C. CIVIL. — ART. 13 ȘI 14 LEGEA SPECIALĂ CARE AUTORIZĂ LUAREA DE MĂSURI ÎN VEDEREA STĂREI DE RĂZBOIU CU PRIVIRE LA FAMILIA ȘI AVEREA MOBILIZAȚILOR.
SUCCESIUNE. — SEZINĂ. — ART. 653 C. CIV.

1. Văduva celui chemat sub arme având, dupe art. 13 din legea specială care autoriză luarea de măsuri în vederea stărei de războiu cu privire la familia și averea celor mobilizați, asupra bunurilor succesiunii soțului încetat din viață sub drapel un drept de moștenire în plină proprietate, care este de jumătate din întreaga avere, când vine în concurență cu părinți, frați, sau surori ori descendenți de ai lor, prin aceasta legiuitorul n'a înțeles să o declare moștenitoare sezinară, adică să fie considerată deplin drept din momentul deschiderii succesiunii, ea trebuind să-și valorifice dreptul în averea soțului conform art. 653 c. civ., cerând trimiterea în posesie de la justiție și partajul.

2. Sezina fiind o ficțiune a legii, legiuitorul a prevăzut-o prin art. 653 cod civil numai în ce privește ascendenții și descendenții și deci nu se poate pe cale de interpretare, în tăcerea legiuitorului din 1916, ca această ficțiune să fie întinsă și la alte cazuri.

Judecata,

Asupra acțiunii posesorie de față;

Având în vedere cererea și susținerea părților;

Având în vedere că prin acțiunea de față, văduva de războiu, Asineta Ion Nică Nicolae Panțuroiu din

comuna Pietroșița, cere să i se respecte posesiunea asupra averii soțului său mort în războiu, avere din care a fost deposedată de mama și surorile acestuia.

Având în vedere art. 13 din legea specială care autoriză luarea de măsuri în vederea stărei de războiu cu privire la familia și averea celor chemați sub arme.

Considerând ca chestiunea de drept care urmează a fi rezolvată este aceea de a se ști dacă dupe dispozițiunile acestui articol, văduva de războiu are de drept din momentul morții soțului sub drapel, posesia și folosința asupra părții din averea ce i se cuvine în succesiunea lui de cuius, sau trebuie să îndeplinească formalitățile cerute de art. 653 c. civil.

Considerând că, după dispozițiunile art. 13 din legea specială de mai sus, văduva celui chemat sub arme are asupra bunurilor succesiunii soțului încetat din viață sub drapel, un drept de moștenire în plină proprietate, care este de o jumătate din întreaga avere când soția vine în concurență cu părinți, frați, sau surori ori descendenți de ai lor, cum se întâmplă în cazul de față; că prin aceasta legiuitorul nu a înțeles însă să o declare moștenitoare sezinară, adică să fie considerată de plin drept, din momentul deschiderii succesiunii, că are posesiunea și folosința asupra averii lui de cuius fără să se mai adreseze la justiție ca să fie pusă în posesiune;

Că, pentru a se înțelege ce este sezina, trebuie să facem o distincțiune între dreptul de proprietate și dreptul de posesiune, în ce privește proprietatea toți moștenitorii fără deosebire o dobândesc de plin drept prin efectul legii, din momentul deschiderii succesiunii, în acest sens avem dispozițiunile art. 644 c. civil; cu totul altfel este în privința posesiunii, căci legiuitorul face deosebire între descendenți și ascendenți de o parte și colaterali soț și stat de altă parte, pe cei dintâi, adică ascendenții și descendenții, art. 653 c. civil îi proclamă că au de drept posesiunea succesiunii din momentul morții defunctului, sunt adică moștenitori sezinari, iar ceilalți moștenitori nu intră în posesiunea succesiunii decât cu permisiunea justiției.

Având în vedere că, după art. 653 c. civil, legiuitorul arată ca moștenitori sezinari numai pe ascendenții și descendenții, deci admite această ficțiune, de a fi considerați că, deplin drept din momentul des-

chinderii succesiunii, posedă toate bunurile lui de cuius măcar că nu le deține *corpore et animo*, numai în favoarea lor fără să mai existe în codul civil vre-un text formal care să mai declare și alți moștenitori sezinari în afară de aceștia.

Considerând că sezina fiind o ficțiune a legii, legiuitorul din 1916, dacă ar fi înțeles să considere sezinară și pe văduva de războiu, ar fi spus-o categoric prin art. 13 din legea specială, ceea ce nu face și deci în tăcerea legiuitorului nu se poate pe cale de interpretare crea ficțiuni legale, acestea fiind de o strictă interpretare.

Considerând că art. 13 din legea specială nu face de cât să declare pe văduva de războiu ca moștenitoare în plină proprietate, — în cazul de față la jumătate din averea soțului mort în războiu — fără să spue nicăeri că este moștenitoare sezinară, și așa fiind urmează să se îndeplinească dispozițiunile art. 653 c. civil, adică să ceară trimiterea în posesiune de la justiție, căci acolo unde legiuitorul din 1916, a vrut să avantajeze și mai mult pe văduva de războiu, adică să-i acorde o posesiune de plin drept din momentul morții soțului ei, adică să o considere ca moștenitoare sezinară, a arătat-o expres în art. 14 din legea specială din 1916, unde se spune precis că: deosebit de dreptul succesorului de mai sus, adică de la art. 13, dacă în succesiunea soțului intră și o casă care a fost locuită de defunct ca proprietar cu familia sa, soția are drept de a continua să locuiască în acea casă până la încetarea ei din viață, etc., așa fiind, în speța de față reclamanta nu poate să ceară decât respectarea numai a acestei posesiuni, adică să locuiască în casă până la moartea ei, iar în ce privește dreptul său succesoral în averea soțului mort sub drapel, trebuie să ceară trimiterea în posesiune conform art. 653 c. civil și partajul acestei averi, pentru a se individualiza care jumătate anume din averea soțului ei i se cuvine, venind în concurență în cazul de față cu mama și surorile lui de cuius mort sub drapel.

Pentru toate aceste motive, admite în parte acțiunea.

Semnăt: Nic. N. Constantinescu.